

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Etapa locală – județul Suceava

14 februarie 2026

Clasa a V-a

- Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul efectiv de lucru este de trei ore.
- Punctajul total este de 100 de puncte.

Citește fiecare dintre textele următoare pentru a putea răspunde la cerințele formulate:

A.

Era un om binevoitor și zâmbitor, de o bunătate pe care n-am mai întâlnit-o la niciun alt dascăl. Domnu' Trandafir nu ne învăța doar buchile* și socoteala; el ne învăța să simțim. Școala noastră din Siretel era o clădire veche, dar când intra el pe ușă, pereții păreau să se lumineze. Cele mai frumoase ceasuri erau acelea de după-amiază, când soarele mângâia blând ferestrele, iar domnu' învățător lăsa deoparte manualul și începea să ne povestească.

Nu era doar citit, era o chemare a spiritelor de demult. Când ne vorbea despre Ștefan cel Mare sau despre bătrânilor strămoșilor, vocea lui căpăta o rezonanță adâncă, de parcă ecoul istoriei s-ar fi trezit în pieptul lui. Noi, copiii, cu obraji aprinși și răsuflarea tăiată, vedeam cu ochii minții cum se ridică cetățile din pământ, cum foșnesc codrii de demult și cum trec oștile cu sulilele sclipind în soare. Ne scotea din sărăcia noastră lucie, din nevoile de zi cu zi ale unor copii de țărani, și ne purta pe aripi de aur spre o lume unde dreptatea și onoarea erau lege.

Îmi amintesc cum, odată, citindu-ne o poezie despre mormântul unui erou, ochii i s-au umezit. A tăcut o clipă, privind pe fereastră spre dealurile verzi, și acea tăcere a fost mai plină de învățătură decât o mie de cuvinte. În acele momente, înțelegeam că pământul pe care călcăm nu este doar țărână, ci este plin de poveștile celor care au fost înaintea noastră.

Domnu' Trandafir nu ne-a cerut niciodată să învățăm pe de rost pentru note; el voia să ne rămână în suflet dragostea de neam și de frumos. Chiar și cei mai neastâmpărați băieți, care în pauze nu știau decât de bătaie și alergătură, stăteau acum cuminți, ca în biserică. Era puterea cuvântului care ne modela sufletele trudite.

Trecut-au ani mulți de atunci și am văzut multe școli și mulți profesori învățați, dar imaginea domnului Trandafir, stând la catedra lui veche și deschizându-ne porțile imaginației, a rămas icoana copilăriei mele. El a fost cel care a aruncat în inimile noastre sămânța curiozității și a respectului pentru carte. Poveștile lui nu erau simple minciuni, cum ar fi spus unii, ci erau adevăruri mai profunde decât realitatea însăși, erau fărâme de lumină care ne-au călăuzit în întunericul vieții de mai târziu.

(Mihail Sadoveanu, *Domnu' Trandafir*)

**buchile* = *literele*

B.

În țara Alifbay, într-un oraș atât de trist încât își uitase până și numele, trăia un băiat pe nume Harun, singurul copil al povestitorului Rashid Khalifa, a cărui veselie era faimoasă în tot ținutul. Rashid era un Ocean de Cuvinte, un mag al istorisirilor care îi făcea pe oameni să râdă și să plângă după bunul său plac. Dar într-o zi, totul s-a prăbușit. Mama lui Harun a plecat, iar tatăl său, privindu-l cu ochi pustii, a descoperit că izvorul s-a uscat. Când Rashid a încercat să deschidă gura la un miting politic important, în loc de poveștile sclipitoare care de obicei îi ieșeau de pe buze, nu s-a auzit decât un sunet hârâit.

Harun, cuprins de remușcări pentru că îl întrebase pe tatăl său la ce bun sunt poveștile care nici măcar nu sunt adevărate, a pornit într-o călătorie neașteptată spre Luna Kahani. Acolo, a descoperit Oceanul Poveștilor, o întindere de apă de o frumusețe amețitoare, unde mii de fire de apă colorată se împleteau și se desfăceau, fiecare reprezentând o istorie diferită.

— Acesta este Oceanul, i-a explicat Iff, djinul* apei. Poveștile nu sunt doar niște obiecte depozitate; ele sunt vii. Ele se schimbă, se combină, se influențează reciproc.

Dar Oceanul era în pericol. Khatam-Shud, stăpânul Tăcerii, începuse să otrăvească apele. Poluarea lui nu era una obișnuită; el injecta tăcere în curenții de poveste, făcându-i să devină cenușii

și muți. Harun privea îngrozit cum peștii-plutitori, micii grădinari ai oceanului, încercau cu disperare să curețe murdăria.

— De ce urăște Khattam-Shud poveștile? a întrebat Harun.

— Pentru că poveștile sunt lumi pe care el nu le poate controla, a venit răspunsul. Într-o poveste, totul este posibil, iar Khattam-Shud vrea ca totul să fie fix, tăcut și sub stăpânirea lui. El vrea să pună un dop la gâtul Oceanului și să-l sufoce pentru totdeauna.

Harun a realizat atunci că lupta tatălui său de a-și recăpăta vocea era, de fapt, lupta întregii lumi pentru libertate. Dacă poveștile mureau, lumea devenea un loc fără culori, o închisoare a tăcerii. Trebuia să bea din Apa Vie a poveștilor și să găsească o cale de a opri întinericul înainte ca ultima scipire de imaginație să dispară de pe cerul țării Alifbay.

(Salman Rushdie, *Harun și marea de povești*)

djin* = spirit binefăcător din mitologia musulmană

C.

Primăria Municipiului Onești
Direcția Cultură
Biblioteca Municipală „Radu Rosetti”

sărbătorește

Ziua internațională a cărții pentru copii

2 aprilie

Orașul poveștilor și povestitorilor

Ziua potrivită să îi invităm pe copii să se transforme în mici povestitori. Lăsați liber ideile, amestecați-le, învărtiți-le, scrieți-le, desenați-le. Faceți propriile cărți și trimiteți-le.....normal, în locul unde locuiesc ele, la **BIBLIOTECĂ**, până pe **29 martie**.

Noi pregătim o expoziție inedită..... să transformăm orașul..... în **ORAȘUL POVEȘTILOR!!!!**

(<https://bibliotecaonesti.ro/event/orasul-povestilor-si-al-povestitorilor-proiect-dedicat-zilei-internationale-a-cartii-pentru-copii/>)

SUBIECTUL I

20 de puncte

Scrie, pe foaia de concurs, numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect:

1. Cuvintele *cerul*, *cei* au, în ordine:

- a) cinci litere, cinci sunete; două litere, două sunete
- b) cinci litere, cinci sunete; trei litere, trei sunete
- c) cinci litere, cinci sunete; trei litere, două sunete
- d) cinci litere, șase sunete; două litere, două sunete

2 puncte

2. Sunt despărțite corect în silabe toate cuvintele din seria:

- a) re-mu-șcări, bă-tă-li-i-le
- b) re-muș-cări, bă-tă-lîi-le
- c) re-muș-cări, bă-tă-li-i-le
- d) re-muș-că-ri, bă-tă-lîi-le

2 puncte

3. Sinonimele potrivite în context ale cuvintelor subliniate în enunțul: „Dacă poveștile mureau, lumea devenea un loc fără culori, o închisoare a tăcerii. Trebuia să bea din Apa Vie a poveștilor și să găsească o cale de a opri întunericul înainte ca ultima sclipire de imaginație să dispară de pe cerul țării Alifbay.” se află, în ordine, în seria:

- a) dispăreau, liniștii, metodă
- b) decedau, păcii, drum
- c) adormeau, liniștii, probă
- d) se trezeau, tăcerii, drum

2 puncte

Scrie, pe foaia de concurs, răspunsurile la cerințele de mai jos:

4. Notează, din textele A și B, câte un cuvânt aparținând câmpului lexical al sentimentelor. 2 puncte

5. Alcătuiește un enunț interogativ în care să utilizezi la modul indicativ, timpul viitor, persoana a II-a, numărul plural, verbul subliniat în enunțul: „A tăcut o clipă, privind pe fereastră spre dealurile verzi, și acea tăcere a fost mai plină de învățătură decât o mie de cuvinte.” 2 puncte

6. Identifică în secvența următoare, două verbe la timpuri diferite pe care le vei preciza: „Noi, copiii, cu obraji aprinși și răsuflarea tăiată, vedeam cu ochii minții cum se ridică cetățile din pământ, cum foșnesc codrii de demult și cum trec oștile cu sulilele sclipind în soare.” 2 puncte

7. Transcrie, din secvența următoare, un adjectiv și un substantiv: „Harun privea îngrozit cum peștii-plutitori, micii grădinari ai oceanului, încercau cu disperare să curețe murdăria.” 2 puncte

8. Indică valoarea morfologică a cuvintelor subliniate în secvența: „Trecut-au ani mulți de atunci și am văzut multe scoli și mulți profesori învățați.” 2 puncte

9. Construiește o propoziție simplă, în care cuvântul „poezie”, la numărul plural, să aibă funcția sintactică de subiect. 2 puncte

10. Rescrie enunțul următor, corectând greșelile de orice natură: *Erau fărâme de lumină care ne-a călăuzit în întunericul vieții de mai târziu.* 2 puncte

SUBIECTUL AL II-LEA

40 de puncte

Scrie, pe foaia de concurs, în enunțuri, răspunsurile pentru cerințele de mai jos:

1. Formulează două idei principale din textul B. 6 puncte

2. Precizează motivul pentru care Khatam-Shud, din textul B, urăște poveștile. 6 puncte

3. Notează, din textul A, două lucruri pe care elevii le-au învățat de la Domnul Trandafir. 6 puncte

4. Explică, în 30-50 de cuvinte, ce soluție găsește Domnul Trandafir pentru a atrage elevii. 6 puncte

5. Prezintă, în 50-70 de cuvinte, o semnificație a secvenței din textul B: „Harun a realizat atunci că lupta tatălui său de a-și recăpăta vocea era, de fapt, lupta întregii lumi pentru libertate. Dacă poveștileureau, lumea devenea un loc fără culori, o închisoare a tăcerii. Trebuia să bea din Apa Vie a poveștilor și să găsească o cale de a opri întunericul înainte ca ultima sclipire de imaginație să dispară de pe cerul țării Alifbay.” 8 puncte

6. Ce legătură crezi că există între cele trei texte? Justifică-ți răspunsul în 50-70 de cuvinte. 8 puncte

SUBIECTUL al III-lea

40 de puncte

Imaginează-ți că ești un păstrător al apelor din Oceanul de povești și observi că o parte din ocean a devenit incoloră și mută.

Scrie un text narativ, de minimum 150 de cuvinte, în care să relatezi cum vei reuși să redai vocea acelor povești aflate în pericol. În compunere ta vei insera o secvență descriptivă de minimum 30 de cuvinte în care vei prezenta oceanul de povești și o secvență dialogată de minimum patru replici.

Vei primi **26 de puncte** pentru conținutul compunerii și **14 puncte** pentru redactare.

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus. Compunerea nu va avea titlu sau motto.